

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK
VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü

MEKANSAL PLANLARIN E-PLAN OTOMASYON
SİSTEMLERİNE YÜKLENMESİ ÇALIŞMA HEYETİ
SONUÇ RAPORU

ANKARA
ŞUBAT, 2024

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

Mekansal Planların e-Plan Otomasyon Sistemleri'ne Yüklenmesi

ÖNSÖZ

Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü'nün 2011 yılında kurulması, sektörde coğrafi veriye ilişkin standart belirleme ve kamu kurumları arasında iş birliğini artırma amacını taşımıştır. 2019 yılında yayımlanan 49 Numaralı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ise CBS alanında bir dizi önemli hedefi içermekte; söz konusu kararname ile kamu kurumları arasında birlikte çalışabilirliği sağlamak, coğrafi verilerin paylaşımı için standartları belirlemek ve çalışma heyetleri oluşturmak gibi amaçlar güdülmektedir. Bu doğrultuda CBS'nin ülkemizdeki en üst seviye temsil makamı olan ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Başkanlığında temsil edilen Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Kurulu ile Genel Müdür seviyesinde üst yöneticilerin temsil ettiği Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Yürütme Kurulunun oluşması ve işlemesi, CBS anlamında hızlı ilerlemeyi sağlamıştır.

Bu kapsamda; mevcut coğrafi bilgi altyapısının sürdürülebilirliğini sağlamak, teknolojiye uygun güçlendirme yapmak, kurumsal yapıyı güçlendirmek, kapasite artırımını sürdürülebilir kılmak, ulusal ve uluslararası düzeyde CBS farkındalığını artırmak, coğrafi bilgi sisteminin süreç gelişimini izlemek ve coğrafi bilgi endüstrisinin gelişimine katkı sağlanması mekânsal planlama süreçlerinin de e-Plan Otomasyon Sistemi ile daha doğru, şeffaf ve hızlı bir şekilde gerçekleşmesi ile mümkün olacaktır.

Anahtar Sözcükler: Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi, Coğrafi Bilgi Stratejisi, Sürdürülebilirlik, e-Plan Otomasyon Sistemi, PlanCBS, PlanGML

(Handwritten signatures and initials)

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

Mekânsal Planların e-Plan Otomasyon Sistemleri'ne Yüklenmesi

YÖNETİCİ ÖZETİ

Uluslararası Coğrafi Veri Toplantı ve Organizasyonlarına Katılım Sağlanması Çalışma Heyeti Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Yürütme Kurulunun 06.10.2023 tarihli toplantısında aldığı kararın 8. Maddesi uyarınca;

“Ülkemizdeki yürürlükte olan tüm mekânsal planların e-Plan Otomasyon Sistemi'ne yüklenmesini sağlamak amacıyla, veri sorumlu ve ilgilisi kurumlarca gerekli çalışmaların yapılması, tedbirlerin alınması konusunda Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü ve CBS Genel Müdürlüğünün katılacağı çalışma heyeti oluşturulması ve hazırlanacak raporun bir sonraki Yürütme Kurulu toplantısına sunulmasına” dair altı toplantı yapılmıştır.

Bilindiği üzere İmar Kanunu'nun ilgili hükümleri gereği tüm mekânsal planların e-Plan Otomasyon Sistemleri'ne yüklenme zorunluluğu bulunmaktadır. e-Plan Otomasyon Sistemleri'ne yüklenen tüm planlar aynı zamanda TUCBS altyapısına servis edilmektedir. Ancak, her ne kadar yeni oluşturulan planlar e-Plan Otomasyon Sistemleri'ne girilse de, yürürlükte olan ancak e-Plan Otomasyon Sistemi'nin faaliyete geçtiği 2019 yılından önce onaylanmış olan planların çok büyük bir kısmı e-Plan Otomasyon Sistemleri içerisinde yer almamaktadır. Bu kapsamda ülkemiz coğrafi veri altyapısının temel taşlarından olan mekânsal plan verilerinin bütünsel bir şekilde e-Plan Otomasyon Sistemleri dolayısıyla TUCBS içerisinde yer alabilmesi için gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Bu kapsamda e-Plan Otomasyon Sistemleri ile hazırlanıp onaylanan mekânsal planlar ile bu planlara ilişkin revizyon, ilave ve değişikliklerine ilişkin coğrafi veri ve bilgilerin, idarelerce Bakanlar Kurulunca belirlenen usul ve esaslara uygun şekilde ve coğrafi bilgi sistemi ortamında sayısal olarak üretilmesi, elektronik ortamda ilan edilmesi ve Bakanlıkça tesis edilecek elektronik ortam üzerinden paylaşılması, arşivlenmesi ve güncellenmesini sağlanması amaçlanmaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda e-Plan Otomasyon Sistemleri'nin kullanıcı dostu olması, uygulamasına yönelik kapsam ve sınırların hukuki bir süreç içerisinde belirlenmesi, herkes tarafından daha kolay ve yaygın bir şekilde kullanılması ile mümkün olacaktır.

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

Mekansal Planların e-Plan Otomasyon Sistemleri'ne Yüklmesi

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil

Sayfa

Şekil 1 e-Plan Otomasyon Sistemleri Anasayfa Ekranı	13
Şekil 2 Yürürlükteki Planlar Sistemi içerisinde Uygulama İmar Planı Örneğine Ait Harita üzerinde PlanGML Görüntüsü	15
Şekil 3 e-Plan Otomasyon Sistemleri Plan İstatistikleri (13.02.2024 tarihinde alınmıştır.)	16
Şekil 4 Sistemde Plan Niteliğine Göre Plan Sayıları (13.02.2024 tarihinde alınmıştır.) 16	

[Handwritten signatures and stamps]

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

Mekansal Planların e-Plan Otomasyon Sistemleri'ne Yüklenmesi

KISALTMALAR/SİMGELER

CBS	Coğrafi Bilgi Sistemi
TUCBS	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi
GML	Coğrafi İşaretleme Dili (Geography Markup Language)
PİN	Plan İşlem Numarası
UİP	Uygulama İmar Planı
NİP	Nazım İmar Planı
ÇDP	Çevre Düzeni Planı
PlanGML	GML formatında Akıllı Plan Verisi

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

Mekansal Planların e-Plan Otomasyon Sistemleri'ne Yüklenmesi

TANIMLAR

Coğrafi Bilgi Sistemi	Her türlü coğrafi verinin; üretilmesi, temini, depolanması, işlenmesi, yönetilmesi, analiz edilmesi, paylaşılması, sunulması ve güncel tutulması için gerekli olan donanım, yazılım, insan kaynağı, standartlar ve yöntemler bütünü.
Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Yürütme Kurulu	49 Sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile teşkil edilen CBSGM Genel Müdürü başkanlığında Sorumlu Kurumların Genel Müdürlerinden oluşan kurulu ifade eder.
Çalışma Heyeti	Coğrafi bilgi hizmetleri kapsamında veri tanımlama dokümanı hazırlama, inceleme, araştırma, geliştirme, projelendirme ve danışmanlık faaliyetlerini yürüten heyeti ifade eder.
GML	OGC tarafından geliştirilmiş olan XML tabanlı coğrafi bilgi kodlama standartıdır (Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü, 2019).
Arazi Kullanımı Veri Teması	Temel olarak mevcut arazi kullanımı ve planlı arazi kullanımı olmak üzere iki bölüme ayrılan, nesnelere, ilişkilerine, kod ve değer listelerinin oluşturulmasında ulusal (İmar Kanunu ve ilgili mevzuatı, MPYY, UASİS) ve uluslararası (HILUCS, Urban Atlas, Corine) sistemleri temel alan, Arazi Kullanımı Çalışma Heyeti tarafından hazırlanmış olan veri temasını

[Handwritten signature and stamp]

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

Mekânsal Planların e-Plan Otomasyon Sistemleri'ne Yüklenmesi

1. GİRİŞ

Ülkemizde mekânsal planlara ilişkin verilerin etkin şekilde sorgulanabilecek, analiz edilebilecek ve paylaşılabilir yapıda ve standart şekilde CBS ortamında üretilmesi ihtiyacı doğrultusunda, Bakanlığımızca PlanGML veri yapısı oluşturulmuştur. Bu çerçevede, mekânsal planların Bakanlığımız tarafından belirlenen standartlar çerçevesinde, sayısal ortamda hazırlanması, sunulması, paylaşılması, arşivlenmesi ve diğer kurumlara servis edilmesi amacıyla üretilen PlanGML şemaları; Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Yürütme Kurulu'nun 20/08/2020 tarihli ve 3 sayılı Kararı'yla (EK-13 Arazi Kullanımı Teması Veri Tanımlama Dokümanı), 18/9/2020 tarihli ve 31248 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu kapsamda oluşturulan e-Plan Otomasyon Sistemleri ile 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8. Maddesinin (ç) bendi gereği, Bakanlığımızca belirlenen esaslara göre hazırlanan ve onaylanan mekânsal planların, ilgili idareler ile kurum ve kuruluşlarca, Bakanlık tarafından tesis edilecek elektronik ortam üzerinden paylaşılması, arşivlenmesi ve güncellenmesine yönelik iş ve işlemler için e-Plan Otomasyon Sistemleri geliştirilmiş olup 20.12.2019 tarihinde hizmete sunulmuştur

1.1.Amaç

Mekânsal planlara ilişkin tüm coğrafi ve mekânsal verilerin bir arada tutularak arşivlendiği, mekânsal planlara PİN (Plan İşlem Numarası) alındığı, plan süreçlerinin eş zamanlı olarak yürütüldüğü, coğrafi sorgulama, görüntüleme ve analiz işlemlerinin gerçekleştirildiği gelişmiş bir coğrafi bilgi sistemi platformu olan e-Plan Otomasyon Sistemleri ile ülkemizdeki yürürlükte olan tüm mekânsal planların ilgili elektronik ortama yüklenmesini sağlamak amacıyla, veri sorumlu ve ilgilisi kurumlarca gerekli çalışmaların yapılması, bu çalışmalara katılımdan sorumlu ve ilgili kurumların belirlenmesi, uygulama esnasında karşılaşılan sorunların tespiti ve bunların nasıl giderileceğine dair ilke ve usullerin tespit edilmesidir.

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

Mekansal Planların e-Plan Otomasyon Sistemleri'ne Yüklenmesi

1.2.Önem

Coğrafi veriler, pek çok farklı alanda kurumların karar verme süreçlerini daha etkili ve verimli hale getirmek için temel kaynak niteliğindedir. Söz konusu verilerin miktar, çeşitlilik ve erişilebilirlik konularında artış gözlenmektedir. Coğrafi veri, farklı sektörler tarafından kullanılmakta ve her kurum coğrafi veri üretebilmektedir. Dolayısıyla coğrafi veri süreçlerinin yönetimi açısından tutarlılık, bütünlük, kalite, doğruluk, güvenlik ve etkili kullanım sağlayacak bir organizasyon ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

Coğrafi verilerin farklı sektörler, kurumlar ve kullanıcılar tarafından yaygın ve etkili şekilde kullanılabilmesi için gerekli entegrasyonun sağlanmasında sorunlarla karşılaşabilmektedir. Coğrafi ve mekânsal plan verilerinin sisteme doğru ve güncel hallerinin yüklenmesini hızlandıracak ve ülkemizdeki coğrafi veri altyapısının daha güçlü ve güncel bir şekilde yönetilmesine katkıda bulunacak olan e-Plan Otomasyon Sistemleri; mekânsal planlara ilişkin tüm coğrafi ve mekânsal verilerin bir arada tutularak arşivlendiği, mekânsal planlara PIN alındığı, plan süreçlerinin eş zamanlı olarak yürütüldüğü, coğrafi sorgulama, görüntüleme ve analiz işlemlerinin gerçekleştirildiği gelişmiş bir coğrafi bilgi sistemi platformudur.

1.3.Sınırlılıklar

Bakanlıkça belirlenen tanım ve esaslara göre hazırlanıp onaylanan plan, plan değişikliği ve revizyonlarının, parselasyon planlarının, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgelerinin, imar mevzuatına konu edilen orto-görüntüler ile diğer coğrafi veri ve bilgilerin, ilgili kurum ve kuruluşlarca; Cumhurbaşkanınca belirlenen usul, esas ve ilgili standartlara uygun şekilde ve sayısal olarak; üretilmesi, elektronik ortamda ilan edilmesi, Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi Altyapısı ile entegrasyonunun sağlanması ve bedelsiz olarak Bakanlığa gönderilmesi, Bakanlıkça tesis edilecek elektronik ortam üzerinden paylaşılması, arşivlenmesi ve güncellenmesi, e-Plan Otomasyon Sistemleri'nin çalışma yöntemini oluşturmaktadır.